

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

VIII сесія IV скликання

РІШЕННЯ

23.12.2004 № 871/0281

Про затвердження Київської міської програми диспансеризації дітей м.Києва "Екологія, дитина, майбутнє"

Відповідно до пункту 22 частини 1 статті 26 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", враховуючи негативні тенденції в столиці щодо стану здоров'я дітей різних вікових груп, з метою налагодження систематичної роботи із запобігання збільшенню захворюваності серед дітей Київська міська рада

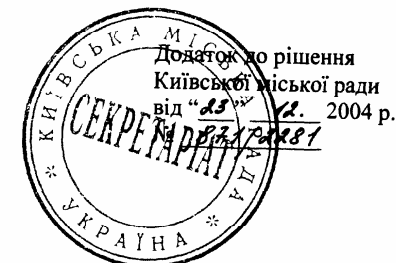
ВИРІШИЛА :

1. Затвердити Київську міську програму диспансеризації дітей м. Києва "Екологія, дитина, майбутнє" згідно з додатком.
2. Виконавчому органу Київради (Київській міській державній адміністрації):
 - 2.1. Забезпечити виконання Київської міської програми диспансеризації дітей м. Києва "Екологія, дитина, майбутнє".
 - 2.2. Інформувати Київську міську раду про хід виконання Київської міської програми диспансеризації дітей м. Києва "Екологія, дитина, майбутнє" кожного півроку з часу її затвердження та не пізніше 30 днів після закінчення дії Програми.
3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію Київради з питань охорони здоров'я та соціального захисту.

Київський міський голова

Л. Омельченко

Київська міська програма диспансеризації дітей "Екологія, дитина, майбутнє"

Київ
2004

Зміст

1. Загальні положення.
2. Стан здоров'я дітей столиці, його екологічна детермінованість.
3. Мета і завдання Програми.
4. Суть ендоекологічної диспансеризації дітей. Ендоекологічний паспорт здоров'я дитини.
5. Очікувані результати від проведення ендоекологічної диспансеризації дітей столиці.
6. Виконавці Програми.
7. Матеріально-технічне та фінансове забезпечення виконання Програми.
8. Етапи виконання Програми. Календарний план.

I. Загальні положення.

XXI століття характеризується збереженням суперечностей між Людиною і Природою, основою яких є порушення тої складної рівноваги між ними, що склалася протягом попередніх тисячоліть і яка змінилася через багатопланове, перш за все техногенне, втручання людини в розвиток природи. Зміни навколишнього середовища, в якому живе людина, проявляються, в свою чергу, новими її хворобами. Найбільш чутливими до умов існування людини в природі, до екології довкілля є діти. Формування їх організму є екологічно залежним.

Негативною є сучасна динаміка збільшення хронічних захворювань серед дітей і підлітків під впливом несприятливої екологічної обстановки. Медична статистика підтверджує, що стан здоров'я дітей на сьогоднішній день набагато гірший, ніж під час Великої Вітчизняної війни і зразу ж після неї. Лідируючою групою по багатьох показниках хвороб є підлітки (розповсюджені захворювання ендокринної системи, захворювання системи кровообігу та інше).

Сьогодні необхідно мати чіткі визначення екологічної залежності організму дитини і ефективні методики постійної детоксикації дитячого організму, відновлення захисних функцій організму. Іншими словами, необхідно мати систему екологічної безпеки здоров'я дитини.

Надзвичайно важливою проблемою, яка потребує негайного вирішення, є налагодження постійного екологічного моніторингу стану здоров'я дітей всіх вікових груп, що дало б змогу контролювати ступінь внутрішнього екологічного (ендоекологічного) впливу середовища на здоров'я дитини і, шляхом різних профілактичних заходів, запобігати можливості виникнення екологічно стимульованих захворювань організму дитини.

Оскільки вплив екології на здоров'я дітей має масовий характер, то сьогодні будь-яка екологічна диспансеризація дітей лише через систему медицини малоефективна, а має проводитись через систему освіти, де є можливість практично постійно проводити екологічний моніторинг стану здоров'я дітей в умовах організованого дитинства. Саме через систему освіти має бути розроблений і впроваджений для різних вікових категорій дітей екологічний паспорт здоров'я. Екологічна паспортизація, точніше ендоекологічна паспортизація, дасть можливість мати постійно реальну картину екологічного впливу на здоров'я дитини, індивідуально проводити ендоекологічну профілактику захворювань та оздоровлення дітей.

Через ендоекологічну паспортизацію здоров'я дітей сьогодні лежить шлях до вирішення проблеми екологічної безпеки здоров'я дітей столиці.

Київська міська програма диспансеризації дітей "Екологія, дитина, майбутнє" прийнята на виконання та в розвиток затвердженої Київською

міською радою (рішення від 28.11.2002 №132/292) **Міської міжгалузевої комплексної програми “Здоров’я киян” на 2003 – 2011 р. р.** (розділ XI, п.п. 100, 102, 103) і орієнтована на виявлення функціональних відхилень в організмі дитини, пов’язаних з екологічними впливами.

2/ Стан здоров'я дітей столиці, його екологічна детермінованість.

Об’єктивним критерієм соціально-екологічного розвитку будь-якої держави, як і суспільства в цілому, є діти. Діти – майбутнє держави.

На жаль, екологічний стан України, столиці зокрема, такий, що сьогодні робить здоров’я наших дітей екологічно залежним. Кількість здорових дітей, за даними Головного управління охорони здоров’я та медичного забезпечення виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації), з кожним роком зменшується, вона залежить від вікових груп. Прикро те, що проблемою стає народження здорової дитини.

На IV Міжнародній конференції за участю міністрів у справах навколишнього середовища та охорони здоров’я (23-25 червня 2004 р., м. Будапешт) прийнято документ "Навколишнє середовище і здоров’я дітей", який закликає посилити дії як на регіональному, так і на національному рівнях з метою забезпечення кращого майбутнього для наших дітей. Сьогодні вже визнано, що проблема здоров’я дітей у всіх країнах світу, особливо в містах, залежить від екологічних умов довкілля, насамперед від стану повітря і питної води. Конференція рекомендувала всім країнам **розробити конкретні заходи щодо екологічної безпеки здоров’я дітей. Це мають бути конкретні практичні дії з боку держави, які б давали змогу проводити постійний контроль за станом здоров’я дітей і вживати ефективних профілактичних заходів щодо захисту здоров’я дітей від негативних впливів довкілля.**

Головне управління охорони здоров’я та медичного забезпечення столиці проводить певну роботу по диспансеризації дітей, визначенню стану здоров’я дітей столиці.

Протягом 1994 - 2004 р. р. Український інститут екології людини постійно проводить моніторинг стану здоров’я дітей, переважно дітей дошкільного віку. Разом із Головним управлінням освіти і науки виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації) за цей період обстежено і оздоровлено більше п’яти тисяч дітей.

Виявлено неоднаковий вплив екологічних факторів на здоров’я дитини в залежності від віку, зокрема, максимальний вплив довкілля припадає на 6-7 років, саме на період, коли остаточно формується організм людини. Це, в свою чергу, означає, що діти цього віку потребують особливої екологічної турботи про здоров’я (постійна ендоекологічна детоксикація, профілактика

захворювань та оздоровлення). Це тим більше важливо, що перехід системи освіти в країні на 12 років навчання, насамперед, стосується дітей віку 6-7 років, коли посилюється психоемоційний вплив на дітей, що за відсутності постійної ендоекологічної профілактики захворювань та оздоровлення спричинить суттєве погіршення стану здоров’я саме дітей цього віку.

Одержані дані по м. Києву показують відносно великий відсоток дітей, у яких спостерігаються суттєві функціональні зміни щитовидної залози, переважно гіперфункція. Ці проблеми викликані, переважно, соціально-екологічними та природними факторами (неповноцінне харчування, неякісна вода, дефіцит йоду та інших мікроелементів в організмі дітей, наслідки аварії на ЧАЕС).

Крім змін щитовидної залози екологічні фактори довкілля можуть проявлятися через функціональні відхилення (від фізіологічної норми) практично для більшості органів та систем організму дитини, а також через зниження імунітету і зростання різних алергічних реакцій. Ступінь таких відхилень залежить як від стану навколишнього середовища, так і від індивідуальних особливостей організму дитини.

Одержані дані підтверджують, що для забезпечення мінімальної залежності здоров’я дітей від умов довкілля необхідно мати постійно діючу Програму ендоекологічної диспансеризації та паспортизації дітей столиці.

3. Мета і завдання Програми.

Мета Програми полягає в тому, щоб у результаті використання нових експресних методик діагностики, коли один лікар-діагност протягом кількох хвилин визначає функціональний стан основних органів і систем організму, кожен маленький киянин отримав індивідуальний ендоекологічний паспорт здоров’я. Саме цей паспорт дасть змогу провести попереджувальний аналіз стану здоров’я дитини, виявити, чи існує вплив екології на стан її здоров’я, в чому цей вплив проявляється, а також за необхідності надати конкретні рекомендації щодо ендоекологічної детоксикації та профілактики.

Важливо, що ендоекологічна паспортизація дітей дасть змогу виявити також групу ризику, тобто дітей, у яких вже на ранній стадії проявляються патології, - і заздалегідь надати профілактичну і лікувальну допомогу.

Ендоекологічна паспортизація дітей столиці дасть можливість одержати динамічний "поточний" екологічний атлас стану здоров’я дітей по районах та мікрорайонах столиці.

Основними завданнями Програми є:

- оцінка стану здоров’я дітей столиці різних вікових груп і обґрунтування вибору критеріїв оцінки ендоекологічної безпеки здоров’я дітей;

- координація зусиль виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації), районних у м. Києві державних адміністрацій та їх спеціалізованих установ, які братимуть участь у проведенні ендекологічної паспортизації дітей та заходів ендекологічної профілактики їх здоров'я;
- проведення ендекологічного моніторингу стану здоров'я всіх дітей столиці шляхом оформлення індивідуальних ендекологічних паспортів їх здоров'я;
- формування рекомендацій для поглибленого обстеження дітей із груп ризику та організація надання їм медичної допомоги;
- формування рекомендацій та організація профілактичної допомоги дітям з виявленими функціональними порушеннями, викликаними екологічними чинниками та іншими факторами, які впливають на стан їх здоров'я;
- розробка та вдосконалення ефективної системи екологічної безпеки дітей столиці.

4. Суть ендекологічної паспортизації дітей.

Ендекологічний паспорт здоров'я дитини.

В останній час набувають поширення такі поняття, як "ендекологія", "ендекологічна діагностика", "ендекологічна диспансеризація", "ендекологічна паспортизація" тощо.

Людський організм - це сукупність клітин, союз взаємопов'язаних клітин. Кожна наша клітина оточена певним середовищем, яке й називається ендекологічним. Отже, ендекологія - це вивчення внутрішнього середовища організму. Саме в це середовище кровеносні судини несуть все необхідне для життєдіяльності клітини, все, що потрапляє в організм, в кінцевому результаті виявляється в цьому екологічному просторі. Сюди ж клітина скидає всі відходи. Від стану нашої ендекології в кінцевому результаті залежить наше здоров'я. Будь-які захворювання організму починаються на рівні клітини. Вплив на ендекологічне середовище організму з метою його оздоровлення називається ендекологічною реабілітацією. Метою ендекологічної паспортизації є вимірювання функціональних характеристик ендекологічного стану організму людини.

В питаннях ендекології, особливо ендекологічної диспансеризації, основне значення має лімфатична система організму.

Ендекологічний стан організму дитини — це, насамперед, вплив внутрішнього середовища організму на функціональний стан його основних органів і систем. При цьому існуючі методики діагностики практично нечутливі та нефективні, коли в організмі немає ще явних органічних (патологічних) змін. Потрібні нові методи діагностики.

Такими новими інформаційними методами діагностики сьогодні є кілька методик, які дають змогу аналізувати стан організму як цілісної, самоорганізованої системи. Це різні методи інтегративної медицини.

Одним із методів визначення стану здоров'я людини є вимірювання функціональної активності основних органів і систем організму. Для здорового організму вона відповідає так званому "коридору фізіологічної норми". Відхилення функціональної активності органів відображає ендекологічний стан організму в цілому, зокрема передпатологічний чи патологічний стан.

Унікальним методом визначення функціонального стану органів і систем людського організму є вимірювання постійних біогальванічних струмів між парами репрезентативних акупунктурних точок, до яких прикладаються спеціальні електроди. Методика такої діагностики розроблена професором В. Макацем, пройшла клінічне випробування та дозволена для практичного використання. Офіційними підставами для застосування є наступні акти:

- Наказ МОЗ СРСР №303/40 від 25.03.1976 р. "Про впровадження в лікувальну практику електропунктури і мікроелектрофореза в БАТ";
- Постанова Комісії МОЗ України з нової техніки і нових методик діагностики, профілактики і реабілітації від 25.12.1991 р. (Протокол №5) "Про впровадження в медичну практику біоенергодіагностики";
- Наказ МОЗ України №380 від 01.12.1997 р. "Про Державну реєстрацію до застосування в медичну практику приладу вимірювання біоенергетики "Біокорид - F", реєстр №529/97.

На основі даних ендекологічного обстеження дитини формується ендекологічний паспорт її здоров'я, в якому вказуються:

- органи і системи організму дитини, в яких зафіксовано функціональні порушення;
- ступені негативних відхилень від нормального функціонального стану кожного органу чи системи;
- конкретні рекомендації стосовно ендекологічної реабілітації дитини.

5. Очікувані результати від проведення ендекологічної диспансеризації дітей столиці.

Виконання Програми в столиці дасть можливість одержати такі результати:

- вперше в практиці охорони здоров'я буде проведена ендекологічна диспансеризація всіх дітей столиці з допомогою принципово нової методики виявлення екологічної залежності стану здоров'я людини;
- кожна дитина отримає особистий ендекологічний паспорт здоров'я, який не лише зафіксує її індивідуальну залежність від довкілля, виявить

- приховані проблеми здоров'я, а їй дасть змогу надати конкретні рекомендації щодо ендоекологічного оздоровлення всього організму дитини;
- буде створено банк даних здоров'я дітей, який дасть змогу в подальшому відстежувати динаміку впливу тих чи інших факторів на стан здоров'я;
- для організованих дитячих колективів (дитсадок, школа, ліцей тощо) можна буде отримати ендоекологічний паспорт здоров'я колективу дітей;
- для різних районів та мікрорайонів міста можна буде одержати порівняльні характеристики ендоекологічного стану здоров'я дітей, що, в свою чергу, дасть змогу виявити місцеві особливості впливу екології на здоров'я дітей;
- буде створено основу для впровадження по районах, по організованих дитячих колективах ефективної періодичної ендоекологічної профілактики захворювань та застосуванням спеціалізованих та традиційних природних продуктів та препаратів;
- через ЗМІ буде розпочато постійну роботу щодо екологічної просвіти населення міста, пропаганди раціональних методик харчування, здорового способу життя, профілактики захворювань тощо;
- через систему освіти будуть організовані на різних рівнях курси підвищення кваліфікації лікарів, вчителів, всіх, хто займається вихованням, освітою, оздоровленням дітей за Програмою "Екологія, дитина, майбутнє".

6. Виконавці Програми.

1. Для організації та координації робіт щодо реалізації Програми створюється робоча група (Координаційна рада), склад якої затверджує Київський міський голова за поданням голови постійної комісії Київради з питань охорони здоров'я та соціального захисту.

2. Виконавці Програми:

- Головне управління охорони здоров'я та медичного забезпечення виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації) – фінансове забезпечення та загальний контроль за виконанням Програми.
- Головне управління освіти і науки виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації) – координація робіт по ендоекологічній паспортизації та профілактиці захворювань у дітей в умовах організованого дитинства.
- Київська міська клінічна лікарня (КМКЛ) №1:
- організація груп лікарів-діагностів, надання додаткової консультативної допомоги дитячими спеціалістами дітям групи ризику (дітям, у яких при ендоекологічному обстеженні виявлено проблеми із здоров'ям);

- створення інтегрованого банку даних персоніфікованих ендоекологічних паспортів здоров'я дітей столиці;
 - Український інститут екології людини:
- створення, організація роботи та методичне і матеріально-технічне забезпечення бригад лікарів-діагностів;
- обробка результатів діагностики дітей;
- організація ендоекологічної профілактики та оздоровлення дітей разом з Головним управлінням освіти та науки виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації);
- інформування про хід виконання Програми та її результати;
- інформування батьків через систему закладів освіти про результати ендоекологічних досліджень в ході виконання Програми.
 - Інститут екології і медицини:
- організаційна та консультативна робота з педіатрами міста по Програмі;
- оформлення ендоекологічних паспортів здоров'я;
- узагальнення результатів паспортизації здоров'я дітей;
- інформування Київради про хід виконання Програми;
- забезпечення зв'язку із засобами масової інформації та інформування їх про хід виконання Програми.
 - Національний медичний університет ім. О. Богомольця – наукове забезпечення ендоекологічної диспансеризації дітей міста.

7. Матеріально-технічне та фінансове забезпечення виконання Програми.

- 7.1 Забезпечення лікарів-діагностів відповідною діагностичною апаратурою.
- 7.2 Забезпечення необхідною комп'ютерною технікою для обробки результатів обстежень, підготовки та видачі ендоекологічних паспортів здоров'я, узагальнення результатів диспансеризації тощо.
- 7.3 Математичне програмне (системне та спеціалізоване) забезпечення для діагностичного вимірювального комплексу та банку даних.
- 7.4 Фінансове забезпечення:
 - ендоекологічний паспорт здоров'я всіх дітей міста Києва: 450 тис. дітей - 1,4 млн. грн.;
 - ендоекологічна профілактика: 2 місяці на рік - 0,5 млн. грн.;
 - діагностична апаратура: 1 прилад – 500 грн.; 10 приладів – 5000 грн.;
 - забезпечення комп'ютерною технікою: 3 комп. x 15 тис. грн. = 45 тис. грн.;
 - друкування ендоекологічних паспортів, методичних рекомендацій, матеріалів семінарів та конференцій - 100 тис. грн.

Загальна сума видатків на виконання Програми з обстеженням всіх дітей протягом двох років становить 2 млн. грн.

Календарний план Програми (II – IV етапи):

8. Етапи виконання Програми. Календарний план.

I. Стартовий етап виконання Програми (IV кв. 2004 р. – I кв. 2005 р.)

включає:

- організаційні заходи для забезпечення виконання Програми, а саме:
 - затвердження Координаційної ради Програми;
 - підготовка нормативних документів на рівні ГУОЗМЗ та ГУОН виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації) для забезпечення виконання Програми,
 - здійснення організаційних заходів у міських закладах освіти для забезпечення правомірності проведення ендоекологічних обстежень дітей;
- затвердження методик та вимірювального обладнання для проведення ендоекологічного скринінгу;
- проведення вибіркового скринінгових обстежень в двох районах міста.

При проведенні ендоекологічного обстеження стану здоров'я дітей оформляється згода їх батьків або законних представників відповідно до статті 43 Основ законодавства України про охорону здоров'я.

II. Паспортизація здоров'я дітей м. Києва (II кв. 2005 р. – III кв. 2006 р.):

- розробка та затвердження плану-графіку скринінгової діагностики по районах та мікрорайонах міста;
- формування індивідуальних рекомендацій та проведення поглибленого обстеження дітей із груп ризику та організація надання їм медичної допомоги;
- формування рекомендацій та організація профілактичної допомоги дітям із виявленими функціональними відхиленнями, викликаними екологічними чинниками та іншими факторами, що впливають на стан здоров'я дитини.

III. Аналіз результатів обстеження:

- створення інтегрованого банку даних для накопичення персоніфікованих ендоекологічних паспортів здоров'я дітей столиці;
- аналіз стану здоров'я дітей міста на основі одержаних скринінгових даних;
- створення екологічних паспортів мікрорайонів та районів міста, формування рекомендацій адміністраціям районів та міста для організації загальних територіальних профілактичних заходів.

IV. Підведення підсумків. Підготовка звітів. Публікування результатів

№ п/п	Заходи	Термін виконання	Очікувані результати	Кошти на виконання
1	Ендоекологічна диспансеризація дітей по районах і по організованих колективах - дитсадках і школах	I кв. 2005р. - III кв. 2006р. (Щоденна робота бригад лікарів-діагностів по районах)	Створення індивідуальних ендоекологічних паспортів здоров'я дітей	1,3 млн. грн.
2	Підведення підсумків паспортизації здоров'я дітей	I раз в квартал I кв. 2005 р. - III кв. 2006 р.	Систематизація даних щодо екологічного стану здоров'я дітей в обстежених дитячих колективах	100 тис. грн.
3	Розробка та реалізація практичних рекомендацій по ендоекологічній профілактиці та оздоровленню дітей	Протягом всього періоду виконання Програми	Створення системи ендоекологічної безпеки дітей в умовах організованого дитинства	500 тис. грн.
4	Організаційна робота з районними управліннями охорони здоров'я та освіти	Координаційна нарада один раз в квартал	Одержання поточних даних про результати диспансеризації дітей	50 тис. грн.
5	Робота із громадськістю щодо результатів виконання Програми: телебачення, радіо, газети	Постійно, протягом виконання Програми	Обговорення результатів ендоекологічної диспансеризації дітей	
6	Підведення підсумків виконання Програми	III кв. 2006 р.	Доповідь результатів на науково – практичній конференції та сесії Київради	50 тис. грн.

Заступник міського голови - секретар Київради

В. Яловий